

DOX Leipzig
Panorama:
Central and
Eastern Europe
2024

ROK Z ŻYCIA KRAJU

scenariusz TOMASZ WOLSKI reżyseria i montaż TOMASZ WOLSKI
udźwiękowienie MARCIN DENARCYK muzyka JERZY ROGIEWICZ producent ANNA GAWLIŃA
kierownictwo produkcji ANNA GAWLIŃA & ALEKSIJA REZABE produkcja KIJORA FILM
koprodukcja TELEWIZJA POLSKA S.A. & MAZOWIECKI INSTYTUT KULTURY & IPN
film współfinansowany przez POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ

kijora

TVP

MAZOWIECKI
INSTYTUT
KULTURY

Warszawa

MAZOWSZE

MAZOWIECKI
WARSZAWSKI
INSTYTUT KULTURY

INFORMACJE

tytuł oryginalny Rok z życia kraju

tytuł międzynarodowy A Year in the Life of a Country

scenariusz Tomasz Wolski

reżyseria

montaż

zdjęcia materiały archiwalne, found footage

muzyka Jerzy Rogiewicz

dźwięk Tomasz Wolski, Marcin Lenarczyk

gatunek pełnometrażowy film dokumentalny

czas trwania 85'

język produkcji polski, angielski

kraj produkcji Polska

rok produkcji 2024

PRODUKCJA

Anna Gawlita (Kijora Film)

KOPRODUKCJA

Telewizja Polska S.A., Warszawski i Mazowiecki Regionalny
Fundusz Filmowy, Instytut Pamięci Narodowej

WSPÓŁFINANSOWANIE

Polski Instytut Sztuki Filmowej

SYNOPSIS

Pełen absurdu i nieoczekiwanej energii film found footage o przełomowym momencie polskiej i światowej historii.

Polska, 1981. Kraj na skraju rozwijającej się rewolucji, z władzami komunistycznymi gotowymi na wszystko, aby ją stłumić. Generał Wojciech Jaruzelski ogłasza w telewizji historyczną decyzję: 13 grudnia w Polsce Ludowej wprowadzony zostaje stan wojenny. Następnego dnia na ulice wjeżdżają czołgi. Żołnierze przejmują kontrolę nad miastami, wprowadzają godzinę policyjną, a armia pacyfikuje strajkujących robotników. Dziennikarze państwowi próbują zdyskredytować opozycję pod przewodnictwem Lecha Wałęsy, a członkowie Solidarności trafiają do więzień. Propaganda działa na pełnych obrotach. Zaczyna się reglamentacja towarów, kolejki po papier toaletowy i inne absurdalne próby zduszenia ducha wolności i niezależności. Czy Polska zapłaci nad swoim losem, czy raczej wyśmieje farsowy teatr, w którym to ona gra główną rolę?

„Rok z życia kraju” miał swoją światową premierę na Krakowskim Festiwalu Filmowym, gdzie zdobył **Srebrny Róg dla reżysera filmu o wysokich walorach artystycznych w Konkursie Międzynarodowym**. Film znalazł się także w selekcjach prestiżowych festiwali **Ji.hlava International Documentary Film Festival** oraz **DOK Leipzig**.

**ZOBACZ
ZWIASTUN**

REŻYSER, SCENARZYSTA, AUTOR MONTAŻU

TOMASZ WOLSKI

Reżyser, scenarzysta, operator i montażysta. Absolwent dziennikarstwa na Uniwersytecie Jagiellońskim i Kursu Dokumentalnego w Mistrzowskiej Szkole Reżyserii Filmowej Andrzeja Wajdy (2003). Członek Stowarzyszenia Filmowców Polskich, Polskiej Akademii Filmowej oraz Europejskiej Akademii Filmowej (EFA). Od roku 2024 członek Rady Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Jego ostatni pełnometrażowy film dokumentalny, „1970”, był pokazywany na ponad 50 międzynarodowych festiwalach na całym świecie i zdobył wiele nagród (Visions du Réel, Krakowski Festiwal Filmowy, Zagrebdox, Festival Film Dokumenter, Batumi International Art House Film Festival). Był także autorem montażu filmów „Babi Jar. Kontekst” i „Proces kijowski” Siergieja Łoźnicy oraz „Jeźdźcy na koniach” Anny Gawlity.

Wybrana filmografia

2023 W UKRANIE (IN UKRAINE) / reżyseria wraz w Pawłem Pawlusem
2022 PŁOT (THE FENCE) / short
2021 1970
2020 ZWYCZAJNY KRAJ (AN ORDINARY COUNTRY)

EKSPLIKACJA REŻYSERSKA

Stan wojenny to jedno z najbardziej traumatycznych wydarzeń w historii Polski. Do dziś dzieli Polaków co do tego, czy Związek Radziecki interweniowałby, aby stłumić nastroje rewolucyjne, czy nie. Udało się zatrzymać przemiany, uciszyć NSZZ Solidarność na kilka lat i pozwolić komunistom zachować władzę. W „Roku z życia kraju” przyglądam się 12 miesiącom stanu wojennego, który z dzisiejszej perspektywy może być zarówno zabawny, jak i przerażający. Obserwowałem, jak ludzie wtedy próbowali funkcjonować i jak byliśmy już podzieleni.

GENEZA FILMU TŁO HISTORYCZNE

Stan wojenny w Polsce, ogłoszony w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku przez gen. Wojciecha Jaruzelskiego, był wynikiem narastających napięć społecznych i politycznych w latach poprzedzających to wydarzenie. Na przełomie lat 70. i 80. gospodarka Polski była w kryzysie, a kraj zmagał się z niedoborami i rosnącymi cenami, co pogłębiało frustrację społeczeństwa. Narastające niezadowolenie doprowadziło w 1980 roku do fali strajków, na czele których stanął związek zawodowy Solidarność kierowany przez Lecha Wałęsę. Ruch, postulujący reformy i większą wolność obywatelską, szybko zyskał poparcie społeczne i międzynarodowe, co budziło niepokój władz komunistycznych oraz ZSRR.

Decyzja polityczna szybko zaczęła mieć znaczny wpływ na życie obywatelskie. Wprowadzono godzinę policyjną, ograniczono wolność zgromadzeń i działalność mediów, a tysiące działaczy Solidarności i opozycji internowano. Na ulice wjechały czołgi, a milicja i wojsko przejęły kontrolę nad komunikacją, by stłumić wszelkie przejawy oporu. W grudniu i styczniu miały miejsce krwawe pacyfikacje strajków, np. w kopalni „Wujek”, gdzie zginęło dziewięciu górników. Wprowadzenie stanu wojennego wywołało falę strachu i złości wśród Polaków, którzy byli zmuszeni żyć pod rygorystyczną kontrolą państwa.

GENEZA FILMU TŁO HISTORYCZNE

Sytuacja w Polsce wywołała także spore oburzenie na świecie. Państwa zachodnie, w szczególności USA, nałożyły sankcje gospodarcze na Polskę, wspierając tym samym moralnie i materialnie ruch opozycyjny. Polska stała się symbolem walki o wolność i opór wobec systemu komunistycznego, a stan wojenny pokazał determinację władz PRL i ZSRR w utrzymaniu wpływów, co miało znaczący wpływ na politykę zimnej wojny.

Stan wojenny trwał formalnie do lipca 1983 roku, ale zmiany polityczne, do których przyczyniły się m.in. presja społeczna i wsparcie międzynarodowe, zapoczątkowały drogę ku przemianom ustrojowym końca lat 80.

POLSKI CYRK NA KÓŁKACH, CZYLI ZA CZYM KOLEJKA TA STOI?

Stan wojenny w Polsce wprowadził nie tylko represje, ale i liczne absurdy życia codziennego, które stały się symbolem tego okresu. Jednym z największych problemów była reglamentacja podstawowych produktów spożywczych oraz towarów codziennego użytku, takich jak mięso, cukier, mleko czy nawet papier toaletowy. Brakowało niemal wszystkiego, a na podstawowe produkty wprowadzono kartki, które regulowały racje żywnościowe na rodzinę. W praktyce często oznaczało to długie kolejki, w których ludzie czekali godzinami, a nawet całą noc, by zdobyć cokolwiek dostępnego. Czasem, zanim dotarli do kasy, towar już się kończył. Szybko wytworzyły się także swoiste „kolejki społeczne” z tzw. listami kolejkowymi, na których ludzie zapisywali swoje miejsca w kolejce, aby pilnować porządku w oczekiwaniu na dostawę.

W sklepach pojawiło się zjawisko powszechnego niedoboru, a półki

sklepowe były często puste, co potęgowało frustrację ludzi. Dość popularnym żartem tamtych czasów było powiedzenie, że „zachodnia telewizja pokazuje filmy o życiu ludzi, a w Polsce pokazujemy kolejki”. W sklepach można było znaleźć drewniane atrapy lub pojedyncze produkty wyeksponowane w taki sposób, by wyglądało, że na półkach jest cokolwiek.

Innym absurdem były przepaście pomiędzy standardami życia w Polsce i na Zachodzie, widoczne choćby w sposobie ubierania się czy wyposażenia mieszkań. Moda i produkty zachodnie były praktycznie niedostępne w Polsce. Jednocześnie ludzie pragnęli mieć coś, co pochodziło z Zachodu: odzież, sprzęt elektroniczny czy kosmetyki, przez co handlowano nimi na czarnym rynku lub zdobywano dzięki rodzinie i znajomym z zagranicy. Marzenia o produktach zachodnich były synonimem lepszego, bardziej dostatniego życia.

PROPAGANDA I CENZURA

W stanie wojennym propaganda i cenzura odgrywały kluczową rolę w kontrolowaniu życia społecznego i kulturalnego w Polsce. Media były całkowicie podporządkowane władzom, które przez telewizję i radio szerzyły wizerunek „Solidarności” jako nieodpowiedzialnej, a stan wojenny przedstawiano jako niezbędny do „ochrony kraju”.

Wszystkie formy działalności artystycznej podlegały ostrej cenzurze – wiele filmów trafiło na tzw. półki, a twórcy, tacy jak Andrzej Wajda czy Krzysztof Kieślowski, musieli zmagać się z ograniczeniami, groźbą zakazu pracy i represjami. Literaturę, wystawy i koncerty szczegółowo kontrolowano; zakazane były dzieła krytyczne wobec władzy, a dostęp do zakazanych treści możliwy był tylko w podziemiu lub na emigracji.

Propaganda promowała mit „jedności narodu” i „zagrożenia ze strony Zachodu”, demonizując wszelkie zagraniczne wpływy kulturowe. Mimo to Polacy, głodni prawdy i wolności, zdobywali informacje dzięki prywatnym nagraniom i publikacjom przemycanym z zagranicy, co przygotowało grunt dla odrodzenia kultury niezależnej w kolejnych latach.

PRODUCENTKA

ANNA GAWLITA

Nagrodzona jako najlepszy producent na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym Nowe Horyzonty oraz na Krakowskim Festiwalu Filmowym. Współwłaścicielka i przewodnicząca KIJORA FILM, członkini Europejskiej Akademii Filmowej. Uczestniczka Berlinale Talents, programu Emerging Producers na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Jihlavie oraz programu EKRAN+ w Szkole Wajdy, a także Producers To Watch na MIPCOM/DOC/TV. Doktorantka Szkoły Filmowej w Łodzi.

Producentka i kierowniczka produkcji filmów dokumentalnych, m.in. Tomasza Wolskiego, Piotra Stasika i Aleksandry Maciuszek, które zdobywały nagrody na festiwalach Visions du Réel, Jihlava FF, Kraków FF, Palms Springs FF, Margaret Mead w Nowym Jorku i wielu innych. Reżyserka krótkometrażowego dokumentu „Jeźdźcy”, nagrodzonego m.in. na Cork Film Festival oraz Camerimage.

KOMPOZYTOR

JERZY ROGIEWICZ

Perkusista, kompozytor, pianista, muzyk, człowiek. Debiutował w trio jazzowym Levity, z którym nagrał trzy albumy. Jako improwizator występował z takimi artystami jak: Kazuhisa Uchihashi, Toshinori Kondo, DJ LENAR, Wojtek Mazolewski, Tomasz Duda, czy Paweł Szamburski. Od 2010 roku stale współpracuje z Marcinem Maseckim, m.in. w duecie RAGTAJMY, Trio Jazzowym, zespołach Profesjonalizm, Polonezy, V/TLD czy Jazz Band Młynarski-Masecki. Jest twórcą zespołu Jerz Igor, w którym razem z Igorem Nikiforowem gra barokowo-popowe piosenki dla dzieci. Autor muzyki teatralnej i filmowej, m.in. do filmu „Żalanasz” Marcina Sautera, czy „Krew Boga” Bartosza Konopki.

WYBRANE FESTIWALE I NAGRODY | 2024

Krakowski Festiwal Filmowy (POLSKA)

PREMIERA ŚWIATOWA

Międzynarodowy Konkurs Filmów Dokumentalnych

SREBRNY RÓG dla reżysera filmu o wysokich walorach artystycznych

UZASADNIENIE JURY:

„Rok z życia kraju” ukazuje niezwykle rozdział w historii Polski – lata 1980-1981 i powstanie Solidarności – nadając mu nowe znaczenie. Jury było pod ogromnym wrażeniem mistrzowskiego montażu: widocznego w tempie, doborze ścieżki dźwiękowej, pejzażu dźwiękowym i konstrukcji narracji. Film wywołuje szeroki wachlarz emocji, od śmiechu po współczucie i oburzenie, czyniąc odległą historię tym bardziej istotną i aktualną dla współczesnej publiczności.

Ji.hlava International Documentary Film Festival (CZECHY)

PREMIERA MIĘDZYNARODOWA

Konkurs Główny Opus Bonum

DOK Leipzig (NIEMCY)

sekcja Panorama: Kino Europy Centralnej i Wschodniej

Międzynarodowy Festiwal Filmowy WATCH DOCS. Prawa człowieka w filmie (POLSKA)

Konkurs Nowe Filmy Polskie

WYRÓŻNIENIE Stowarzyszenia Kin Studyjnych

ROK Z ŻYCIA KRAJU

DYSTRYBUCJA, PROMOCJA

Karolina Sienkiewicz (So FILMS)

 +48 600 271 634

 karolina.sienkiewicz@sofilms.pl

PRODUKCJA

Anna Gawlita (Kijora Film)

 +48 609 421 497

 kijora@gmail.com

MATERIAŁY DO POBRANIA TUTAJ

kijora

TVP

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

POLSKI
INSTYTUT
SZTUKI
FILMOWEJ

MAZOWIECKI
INSTYTUT
KULTURY

 Warszawa

Mazowsze

MW
FFI

MAZOWIECKI
WARSZAWSKI
FUNDUSZ FILMOWY

S.
FILMS